

College van burgemeester en wethouders

GOEDGEKEURD

Vergadering van 8 februari 2022

Programma - Duurzaamheid

**12 2022_B&W_00109 Informatienota over aangenomen moties
Grondstoffenplan**

Samenstelling:

Aanwezig:

de heer J.H. Bats, Burgemeester; de heer B. Harmsma, Wethouder; mevrouw T. Jongman, Wethouder; de heer M. Scheringa, Wethouder; mevrouw T. Bijl, Wethouder; de heer M. de Graaf, plaatsvervangend secretaris

Afwezig:

mevrouw J.C. de Groot, Secretaris

Samenvatting

Tijdens de behandeling van het grondstoffenplan 2021-2025 'Samen maken we van ons afval weer grondstof' in september 2021 heeft uw raad twee moties aangenomen. In de moties is gevraagd uit te zoeken wat de mogelijkheden zijn om op meerdere locaties grof afval in te zamelen, de mogelijkheden om grof tuinafval te brengen uit te breiden, uitgebreid te communiceren over de uitwerking van de plannen, uit te zoeken wat de mogelijkheden voor een aparte luierinzameling zijn en bij de gemeentelijke inkoop nadrukkelijk aandacht te hebben voor het tegengaan van plastics in de openbare ruimte. In dit voorstel vindt u ons antwoord en de mogelijkheden voor het vervolg.

Informatienota

Inleiding

Tijdens de behandeling van het grondstoffenplan zijn twee moties vastgesteld. In deze moties worden vijf vragen gesteld en wordt opgeroepen om voor 1 maart met een reactie te komen. Hieronder vindt u per vraag/oproep onze reactie.

1. Te onderzoeken naar de mogelijkheden voor verzamelen van grof tuinafval en grof huisvuil op locaties elders in de gemeente, bijvoorbeeld in Vollenhove en Oldemarkt.
2. De mogelijkheden voor het gratis brengen van grof tuinafval bij de ROVA in Steenwijk te verruimen.
3. De gemeenteraad periodiek te rapporteren over de uitwerking van de plannen uit het grondstoffenplan (wijze van participatie en voortgang uitvoering).
4. Te onderzoeken wat de mogelijkheden op dit moment zijn om luiers/incontinentiemateriaal in te zamelen voor verwerking en de stappen die nodig zijn en de raad hierover te informeren.
5. Bij gemeentelijke inkoop nadrukkelijk aandacht te hebben voor het inkopen van duurzame producten en het in de openbare ruimte tegengaan van het gebruik van plastics. Over de eventuele maatregelen die nodig zijn om dit te versnellen de raad te informeren.

Kernboodschap

Beantwoording moties:

1. Te onderzoeken naar de mogelijkheden voor verzamelen van grof tuinafval en grof huisvuil op locaties elders in de gemeente, bijvoorbeeld in Vollenhove en Oldemarkt.

ROVA heeft recent een netwerkanalyse uitgevoerd op basis van de huidige uitgangspunten (max 15 km hemelsbrede reisafstand en/of 25 minuten reistijd) op haar netwerk van milieubrengstations van gemeenten. Uit deze analyse komt naar voren dat het milieubrengstation Steenwijk een centrale, zeer goed bereikbare locatie is binnen de gemeente Steenwijkerland. Daarnaast zien we dat de inwoners van Steenwijkerland veelvuldig gebruik maken van het milieubrengstation.

Grof tuinafval

Aan het verruimen van mogelijke brenglocaties zijn extra kosten verbonden. Vanuit de ervaring in andere gemeenten kost het faciliteren van één extra locatie voor de inzameling van *grof tuinafval* die het hele jaar door kan worden gebruikt, ongeveer €50.000 - €60.000 (exclusief eventuele extra ingezamelde tonnages grof tuin afval) en leidt tot een verhoging van de afvalstoffenheffing van minimaal €2,50 tot €3 euro per aansluiting. Deze kosten zijn onder voorbehoud van het vinden van een partij op een geschikte locatie. Na een eventuele opdracht van uw raad gaat ROVA op zoek naar potentiële lokale partijen waar een eventuele samenwerking mee kan worden aangegaan.

Grof huishoudelijk afval

Op het milieubrengstation in Steenwijk worden 25 verschillende afval/grondstofsoorten ingezameld. Het inrichten van een extra locatie waar maar een deel van deze stromen zou worden ingezameld (het grof huishoudelijk afval) past niet in onze ontwikkeling naar een circulaire economie in Steenwijkerland. Aan het inrichten van een volwaardig extra milieubrengstation zijn zeer hoge kosten gemoeid die flink zullen drukken op de afvalstoffenheffing.

Inwoners hebben de mogelijkheid om grof huishoudelijk afval op afroep (tegen betaling) door ROVA aan huis op te laten halen.

2. De mogelijkheden voor het gratis brengen van grof tuinafval bij de ROVA in Steenwijk te verruimen.

Op het huidige milieubrengstation Steenwijk bestaat de mogelijkheid om het gratis brengen van grof tuinafval te verruimen. De geprognoseerde kosten voor het gehele jaar gratis stellen van het brengen van grof tuinafval bedragen tussen €275.000 en €350.000. Deze aantallen zijn gebaseerd op ervaringen uit andere gemeenten; bij verruiming naar het gehele jaar gratis faciliteren van het brengen van grof tuinafval zien we een zeer grote stijging van het gebrachte grof tuinafval.

De kosten voor het uitbreiden van de huidige gratis brengweekenden bedragen ongeveer €14.000 per weekend (incl. verwerking van geprognoseerde tonnages grof tuinafval en extra kosten op het milieubrengstation).

3. De gemeenteraad periodiek te rapporteren over de uitwerking van de plannen uit het grondstoffenplan (wijze van participatie en voortgang uitvoering).

Het belangrijkste onderdeel uit het grondstoffenplan is aandacht voor het belang van grondstoffen scheiden door middel van communicatie. Begin maart gaan we 'live' met de campagne 'Afval scheiden? Geen kunst aan!'. Het is een campagne voor de komende 24 maanden waarin per maand de verschillende grondstoffen centraal staan. Ook is inmiddels de gemeentelijke website aangepast waardoor het nog eenvoudiger is om informatie te vinden over 'wat hoort waar' en waarom afval scheiden belangrijk is.

In het tweede kwartaal van 2022 kan uw raad de verordening medisch onvermijdbaar afval, de Afvalstoffenverordening + het Uitvoeringsbesluit en de aanpak voor grondstoffeninzameling bij scholen en sportverenigingen tegemoet zien. Daarnaast ontvangt u rond de zomer de grondstoffenmonitor van ROVA met de resultaten over 2021 en de voortgang van de projecten uit het grondstoffenplan.

4. Te onderzoeken wat de mogelijkheden op dit moment zijn om luiers/incontinentiemateriaal in te zamelen voor verwerking en de stappen die nodig zijn en de raad hierover te informeren.

Op dit moment is er geen capaciteit beschikbaar voor de verwerking van luiers uit Steenwijkerland. Er is momenteel slechts 1 partij die luiers en incontinentiemateriaal verwerkt. Dat is ARN, met hun proefinstallatie in Weurt. Deze installatie is in 2021 opgeschaald en heeft nu een capaciteit van 15.000 ton per jaar. Ter vergelijking: jaarlijks komt in Nederland ca. 200.000 ton luiers in het huishoudelijk afval terecht. Over de hoeveelheid incontinentiemateriaal is meer onzekerheid, maar de aanname is dat dit een vergelijkbare hoeveelheid betreft. Dit betekent dat de installatie van ARN in Weurt op dit

moment ca. 4% van al het huishoudelijk luier en incontinentiemateriaal afval kan verwerken. Het materiaal wat vrijkomt bij zorginstellingen, kinderopvang etc. is hier niet in meegenomen. In juli 2021 is CirkelWaarde (het samenwerkingsverband van AVU, Circulus-Berkel en ROVA) een proef gestart met ARN, waarbij vanuit het gezamenlijke werkgebied jaarlijks 1.200 ton luiers en incontinentiemateriaal wordt aangeleverd. Dit is slechts een deel van het materiaal wat van oudsher nog gescheiden ingezameld wordt in enkele gemeenten. Deze proef heeft een looptijd van 5 jaar, waarbij ze o.a. onderzoeken hoe de kwaliteit en samenstelling van het materiaal beïnvloed wordt door de inzamelmethode en hoe de verwerkingsmethode van ARN presteert op o.a. rendement, circulariteit, veiligheid, milieu-impact etc.

Ontwikkelingen/technieken

ARN verwerkt de luiers en het incontinentiemateriaal tot verschillende nuttige grondstoffen. De luiers en het incontinentiemateriaal worden in een reactievat onder hoge druk omgezet in kunststof materiaal en slib dat wordt vergist. Van het kunststof kunnen nieuwe producten gemaakt worden; slib wordt vergist waarbij biogas wordt gewonnen; het vergiste slib kan toegepast worden als meststof. Door de hoge druk en temperatuur in het proces kan ARN voldoen aan de eisen voor medicijnresten en ziekteverwekkers zonder gebruik te maken van chemicaliën.

Verschillende andere partijen werken aan verwerkingstechnieken voor luiers en incontinentiemateriaal, maar geen van allen heeft op dit moment een verwerkingsinstallatie in Nederland. CirkelWaarde volgt deze ontwikkelingen en is met de verschillende partijen in gesprek. Zodra zij een (proef-)installatie realiseren wil CirkelWaarde met hen graag eenzelfde experiment doen als ze nu al met de ARN doen. Omrin heeft vorig jaar een trommel in gebruik genomen, waarmee ze organisch materiaal (waaronder de inhoud van luiers en incontinentiemateriaal) uit het restafval kunnen sorteren. Deze organische slib wordt vervolgens vergist om er biogas uit te winnen. Het vaste materiaal en de vergiste slib worden vervolgens verbrand. Al met al wordt via deze methode dus alleen biogas gewonnen uit de organische fractie van het restafval, waaronder de luiers en het incontinentiemateriaal. Er vindt geen recycling van grondstoffen plaats. CirkelWaarde is ook in contact met Omrin, maar ziet deze ontwikkeling vooralsnog niet als noemenswaardige verbetering ten opzichte van het verbranden met energieretourwinning.

Vooralsnog lijkt de enige manier om op korte termijn significante impact te hebben op de afvalstroom luiers, het stimuleren van de wasbare luier. Daarmee ontstaat er überhaupt geen (of minder) luierafval. Preventie is en blijft de hoogste trede op de R-ladder (de mate van circulariteit wordt vaak gerelateerd aan de zogenaamde R-ladder. Hoe hoger een strategie op deze lijst (ladder) van circulariteitsstrategieën staat, hoe circulaire de strategie is).

Naast de verwerking heeft u gevraagd om de kosten voor inzameling van luiers te vergelijken met onze ervaringen in een andere ROVA-gemeente. Op basis van de kosten voor deze inzameling van luiers met 19 brenglocaties (via rolcontainers) en een ingezameld tonnage van 288 ton luiers, verwachten we dat een soortgelijke inzameling in Steenwijkerland ongeveer om en nabij €100.000 per jaar kost – dit is inclusief inzameling, containers en verwerking (= restafval – verbranden). De daadwerkelijke kosten kunnen afwijken van genoemd bedrag, daar deze sterk afhankelijk zijn van het aantal te gebruiken brenglocaties en de daadwerkelijk ingezamelde tonnage luiers en de verwerkingsmethode.

5. Bij gemeentelijke inkoop nadrukkelijk aandacht te hebben voor het inkopen van duurzame producten en het in de openbare ruimte tegengaan van het gebruik van plastics. Over de eventuele maatregelen die nodig zijn om dit te versnellen de raad te informeren.

Sinds begin 2021 is een interne werkgroep actief om maatschappelijk verantwoord en circulair inkopen in de openbare ruimte gemeengoed te laten worden. Naast duurzame keuzes die gemaakt worden voor de (her)inrichting van onze openbare ruimte, zijn we ook aan het kijken naar materialen die gebruikt worden bij het beheer en onderhoud van onze openbare ruimte.

In overleg met de werfbeheerder (verantwoordelijk voor de inkoop van onderhouds- en beheermaterialen die worden gebruikt in de openbare ruimte) zijn we aan het kijken hoe we zoveel mogelijk duurzame materialen in kunnen zetten. Voor bijvoorbeeld de plastic afzetlinten voor de

eikenprocessierups hebben we een biobased (80%) alternatief gevonden. Desalniettemin blijft het belangrijk om de linten weg te halen als de rupsen opgeruimd zijn.

De komende periode gaan we aan de slag om het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen en het bijbehorende Actieplan te actualiseren en circulair inkopen meer en meer te verankeren in onze organisatie. We gaan in gesprek met lokale ondernemers om te kijken hoe we er samen voor kunnen zorgen dat we ook in onze eigen gemeente meer duurzaam/circulair in kunnen kopen. Vooralsnog zijn er geen extra maatregelen nodig om dit te versnellen. We zijn blij met uw aandacht en oproep voor versnelling voor dit onderwerp. Mochten er bijvoorbeeld extra kosten verbonden zijn het maken van duurzame keuzes, dan vragen wij uw raad op dat moment om extra budget.

Consequenties voor de gemeente

n.v.t.

Communicatie

n.v.t.

Vervolg

n.v.t.

Corona

n.v.t.

Besluit

De raad met deze nota te informeren over het onderwerp 'Beantwoording moties Grondstoffenplan'.

Bijlagen

1. Motie CDA, CPB, GL en D66 -Grondstoffenplan reduceren zwerfafval - GETEKEND AANGENOMEN.pdf
2. Motie CU en PvdA - Aanvullingen grondstoffenplan Steenwijkerland - GETEKEND AANGENOMEN.pdf

M₁

MOTIE Reduceren zwerfafval

Voorstel nr.: 2021-RAAD-00041

Onderwerp: Grondstoffenplan 2021-2025 Samen maken we van ons afval weer grondstoffen

De raad van de gemeente Steenwijkerland in vergadering bijeen d.d. 28 september 2021

De raad gehoord de beraadslaging, overwegende dat

- Steenwijkerland qua afvalscheiding voorop loopt.
- Het een doel is om meer grondstoffen te verzamelen
- Daarnaast de hoeveelheid zwerfafval gereduceerd dient te worden
- Dat het brengen van grof huisvuil en grof tuinafval naar Steenwijk voor de inwoners in het buitengebied een behoorlijke opgave kan zijn en dat hierdoor regelmatig voor ongewenste alternatieve oplossingen gekozen wordt.
- Lange wachttijden op momenten dat dit gratis bij de Rova in Steenwijk kan worden gebracht, ook niet stimuleert dit afval naar de Rova te brengen.

Roept het college op

- Te onderzoeken naar de mogelijkheden voor verzamelen van grof tuin afval en grof huisvuil op locaties elders in de gemeente, bijvoorbeeld in Vollenhove en Oldemarkt.
- De mogelijkheden voor het gratis brengen van grof tuinafval bij de ROVA in Steenwijk te verruimen
- Hierover de gemeenteraad uiterlijk 1 maart 2022 over te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

Jan van Beekhuizen, CDA

Tilko Gernaat, CPB

Aletta Makken, GL

Emmy Elgersma, D66

Motie is met 23 stemmen voor (BgL⁶, CPB³, CDA⁴, CU², D66¹, GL², PvdA⁵) en 4 tegen (VVD⁴) aangenomen.

12

MOTIE Aanvullingen grondstoffenplan Steenwijkerland

Voorstel nr. : 2021-RAAD-00041

Onderwerp: Grondstoffenplan 2021-2025 Samen maken we van ons afval weer grondstoffen

De raad van de gemeente Steenwijkerland in vergadering bijeen d.d. 28 september 2021

De raad gehoord de beraadslaging, overwegende dat,

- Het grondstoffenplan alle inwoners van Steenwijkerland raakt en het daarom van groot belang is om participatie en communicatie rond het grondstoffenplan te borgen en kansen te benutten.

Constateert dat,

- participatie van onze inwoners mbt het grondstoffenplan de adaptatie en de effectiviteit van het plan sterk zullen verhogen
- nieuwe betere ideeën die vanuit de samenleving na de participatie ontstaan meegenomen zouden moeten worden
- er mogelijkheden zijn om luiers/incontinentie materiaal duurzaam te verwerken
- de gemeente nog duidelijker het goede voorbeeld kan geven met betrekking tot het verminderen van het eigen afval en het niet in de publieke omgeving brengen van plastics die kunnen leiden tot zwerfvuil of microplastics.

Roept het college op:

- De gemeenteraad periodiek te rapporteren over de uitwerking van de plannen uit het grondstoffenplan (wijze van participatie en voortgang uitvoering).
- Te onderzoeken wat de mogelijkheden op dit moment zijn om luiers/incontinentiemateriaal in te zamelen voor verwerking en de stappen die daarvoor nodig zijn en de raad hierover te informeren voor 1 maart 2022.
- Bij de gemeentelijk inkoop nadrukkelijk aandacht te hebben voor het inkopen van duurzame producten en het in de openbare ruimte tegengaan van het gebruik van plastics. Over de eventuele maatregelen die nodig zijn om dit te versnellen de raad uiterlijk 1 maart 2022 te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

Jantina Drijfhout, ChristenUnie

Steven Bunt, PvdA

Motie is met 23 stemmen voor (BGL⁶, VVD⁴, CPB³, CU², D66¹, GL², PvdA⁵) en ~~4~~ 4 tegen (CDA⁴) aangenomen

